

„Ascultați profund, cântați împreună și distrați-vă!“ - Aspecte ale comunicării în procesul improvizației muzicale de grup / “Listen deeply, play together and have fun!” - Aspects of Communication in the Process of Improvising Music in Groups

Ulla LEVENS

Universitatea Carl von Ossietzky, Germania /
Carl von Ossietzky Universität Oldenburg, Germany
ursula.levens@uni-oldenburg.de

REZUMAT

Crearea spontană de muzică fără note este o metodă frecvent utilizată pentru învățarea muzicii în școală, în special în învățământul primar. Activitatea ghidată cu sunetele promovează contactele din cadrul grupului, precum și configurarea creativă comună - avantaje care fac din improvizația de grup un câmp atractiv de experiență și în afara școlii. În lucrarea de față prezentăm posibilități de configurare conceptuală bazate pe improvizația de grup. Cu ajutorul ansamblului de muzică BlueScreen, un proiect incluziv al Atelierului Blauschimmel Oldenburg / Oldb., se prezintă perspective asupra conceptului și repetițiilor. Într-o cooperare în desfășurare cu HörTech gGmbH, un institut de cercetare auditivă non-profit din Oldenburg, sunt dezvoltate instrumente muzicale electronice controlate prin mișcare pentru a completa inventarul de instrumente muzicale ale ansamblului și pentru a extinde astfel posibilitățile de comunicare și de exprimare ale membrilor grupului. Textul este completat de un scurt interviu cu liderul ansamblului BlueScreen și de observațiile rezumative ale autoarei.

Cuvinte cheie

Domeniu extracurricular de experiență, generatoare de sunet digital, improvizație muzicală liberă de grup, grup de învățare eterogen, incluziune, comunicare cu și despre muzică, instrumente muzicale tradiționale.

1) Improvizația de grup

Definiție și posibilități de concepte creative:

În a doua jumătate a secolului al XX-lea, improvizația de grup, „un mod central de exprimare muzicală din timpuri imemorabile“ [9, 103], s-a înrădăcinat în muzica europeană, în special în jazz, în educația muzicală și terapia muzicală. Procesele de acțiune și comunicare creativă au fost considerate din ce în ce mai valoroase în muzică și în practica pedagogică, precum și în pedagogia socială încă din anii 1960. [9, 103]. Cu o mare varietate de abordări didactice și concepte de joc, improvizația de grup are în prezent un loc stabil în educația și formarea muzicală. Scopurile improvizației de grup sunt, printre altele: abilitățile cognitive, emoționale și motrice, percepția și ascultarea diferențiată, abilitățile sociale,

ABSTRACT

Joint spontaneous music making without notes is a frequently used method for music learning in school music education, especially in primary education. The guided work with sounds promotes contacts within the group as well as joint creative design - advantages that make group improvisation an attractive field of experience outside school as well. In the following text we present possibilities of concept design based on group improvisation. With the help of the music ensemble BlueScreen, an inclusive project of the Blauschimmel Atelier Oldenburg/Oldb., we provide insights into conception and rehearsals. In a current cooperation with HörTech gGmbH, a non-profit hearing research institute in Oldenburg, motion-controlled electronic musical instruments are being developed to supplement the ensemble's musical instruments and thus expand the communication and expression possibilities of the group members. A short interview with the head of BlueScreen, as well as summarizing observations of the authoress complete the text.

Keywords

Extracurricular field of experience, digital sound generators, free musical group improvisation, heterogeneous learning group, inclusion, communication with and about music, traditional musical instruments.

Improvising in Groups

Definition and Possibilities of Creating Concepts:

In the second half of the twentieth century, group improvisation, “a central mode of musical expression since time immemorial” [9, 103], has been rooted in European music, especially in jazz, music education and music therapy. Processes of creative action and communication have been regarded as increasingly valuable in music and teaching practice as well as in social pedagogy since the 1960s. [9, 103]. With a variety of didactic approaches and game concepts, group improvisation is nowadays firmly established in music education and training. The aims of group improvisation are among others: cognitive, emotional, and motor skills, differentiated perception and listening, social skills,

capacitatea motivațională, precum și experiențele legate de muzică și estetică. [1b, 107] „Educarea personalității, a învățării muzicale și a realizării muzicii practice reprezintă în improvizația de grup o unitate care nu poate fi găsită nicăieri“ [6, 156]. Termenul de improvizație de grup, derivat din cuvântul latin „improvisus“ - neprevăzut, nebănuit și din „ex improviso“ - neașteptat, se referă în aplicațiile legate de muzică la „o practică muzicală în ansamblu, colectivă sau comunitară, în care muzica este configurată ad libitum, fără pregătire anterioară, de către doi sau mai mulți participanți“ [9, 102].

Termenul „improvizație“ înseamnă așadar un proces de acțiune care nu este nici planificat, nici planificabil. În afară de aspectul neprevăzutului, definițiile improvizației de grup acordă de asemenea atenție aspectului acțiunii comune direcționate [10, 32]. În loc de specificări precis definite, se stabilesc reguli comune de improvizație ca un cadru obligatoriu pentru toți participanții, pentru a controla cursul și rezultatul procesului. „Cu ajutorul lor [Levens: reguli bine calculate ale jocului], profesorul poate oferi spațiu liber și, în același timp, se poate asigura că au loc procese de învățare atât din punct de vedere muzical, cât și dinamic.“ [6, 159]. Principalele componente ale improvizației de grup sunt creativitatea, individul, grupul și muzica [6, 155]. În ceea ce privește creativitatea, acțiunea implică crearea a ceva nou în relație cu ceea ce există deja. Premisele pentru succesul acestei acțiuni sunt, pe de o parte, perceperea a ceea ce se întâmplă și există în prezent și, pe de altă parte, formarea unei idei despre ce și cum se dorește să se creeze. Chiar și atunci când acționează în mod spontan, improvizatorul are o orientare obiectivă și face alegeri din ceea ce este posibil în momentul respectiv, conștient sau inconștient, de fiecare dată din nou. Muzicologul Christian Kaden descrie procesul de improvizație ca un proces de genul „Așa - și - de asemenea - altfel“ [5, 51]. „Improvizația rămâne în neterminat, în incomplet, vie, auto-relativizantă, în și cu variabilitate“ [5, 51].

Creativitatea împreună cu muzica oferă indivizilor, grupurilor și liderilor un cadru pentru spațiile de acțiune care promovează creația. Având în vedere preocupările grupului, precum și nevoile, scopurile și experiențele improvizatorilor, acest cadru poate fi restrâns sau extins prin specificarea parametrilor. Această flexibilitate face, de asemenea, ca improvizația în grup să fie atractivă pentru activități cu grupuri eterogene de nespecialiști în timpul liber. Utilizată în domenii extra-curriculare de experiență și de învățare, improvizația de grup permite realizări creative și, totodată, interdisciplinare în domeniul muzical sub formă de activități la nivel mic, concentrate pe bucuria jocului, autoexprimare și comportament social.

Eckhardt a elaborat o diferențiere de conținut a conceptului de improvizație ca parte a cercetării sale sistematice asupra abordărilor pedagogice bazate pe improvizație [1a, 212-213], demonstrând varietatea manifestărilor sub care improvizația poate apărea. În privința aplicării practice, pot fi definiți următorii parametri:

- a) Domeniu de acțiune: acustic, vizual, mișcare, intermediar
- b) mărimea și componența grupului,

motivational capacity, as well as music-related and aesthetic experiences. [1b, 107] “The education of one’s personality, musical learning, and practical music making are a unit in group improvisation that can not be found anywhere else.” [6, 156]. The term group improvisation, derived from the Latin ‘improvisus’ - unforeseen, unsuspected and of ‘ex improviso’ - unexpected, refers in music-related applications to “an ensemble, collective or community music practice, wherein music is configured extemporaneously without obvious immediate preparation by two or more actors.” [9, 102].

The term ‘improvisation’ thus stands for an action process that is neither planned nor plannable. Besides the aspect of the unforeseen, the definitions of group improvisation also pay attention to the aspect of directed joint action [10, 32]. Instead of precisely defined specifications, common rules for improvising are agreed upon as binding rules for all to control the course and outcome of the process. “With their help [Levens: well-calculated rules of the game], the teacher can provide free space and at the same time ensure that musical as well as group-dynamic learning processes take place.” [6, 159]. The main components of group improvisation are creativity, individual, group, and music [6, 155]. In connection with creativity, action involves the creation of something new in relation to what already exists. The prerequisites for the success of this action are, on the one hand, the perception of what is happening and exists at the moment, and, on the other, to form an idea of what and how one wants to create it. Even when acting spontaneously, the improviser therefore has a goal orientation and makes choices from what is possible at the moment, consciously or unconsciously, every time anew. The musicologist Christian Kaden describes the improvisation process as a process of “so - and - also - differently” [5, 51]. “Improvisation remains in the unfinished, the uncompleted, living, self-relativizing, in and with variability.” [5, 51].

Creativity in conjunction with music offers individuals, groups and leaders a framework for action spaces that promote creation. In view of the concerns of the group as well as the needs, goals and experiences of the improvisers, this framework can be narrowed or extended by means of specifying parameters. This flexibility also makes group improvisation attractive for working with heterogeneous lay groups in the leisure sector. Used in extra-curricular fields of experience and learning, group improvisation enables creative music-related and also cross-disciplinary work as low-threshold work with a focus on playfulness, self-expression, and social behaviour.

Eckhardt has worked out a substantive differentiation of the concept of improvisation as part of his systematic investigation of improvisational pedagogical approaches [1a, 212-213]. It shows the variety of manifestations that improvisation can take. Depending on the application, the following parameters can be defined:

- a) Field of action (s): acoustic, visual, movement, intermedial
- b) size and composition of the group,

- c) nivelul jocului,
- d) punctul central al activității,
- e) obiectivele de învățare,
- f) nivelurile de creație: muzical, gestual, scenic,
- g) selectarea generatoarelor de sunet și a altor materiale,
- h) convențiile jocului.

Improvizația muzicală de grup liberă:

Improvizația muzicală liberă în grup este o improvizație comună fără conținut tematic specific care să servească drept liant în procesul de improvizație. Comunicarea între membrii grupului prin expresii muzicale spontane pe instrumente sau cu voce stă în centrul acestei abordări. În scopul descoperirii intuitive a muzicii prin configurare creativă, cu sunete, tonuri, zgomote, melodii și ritmuri, nu se folosesc stiluri muzicale, forme muzicale, tonalități și scheme de armonie. În acest concept de învățare deschisă, din ceea ce este planificat și ceea ce este accidental muzica se naște ca un joc cu improvizibilul și neprevăzutul. Puține lucruri pot fi planificate în avans în aceste circumstanțe. Improvizatorii și spectatorii sunt surprinși și uimiți de ceea ce se întâmplă din punct de vedere muzical. Trebuie să vă placă și să riscați să vă aventurați, mai ales în calitate de lider.

Procesele de improvizație în grupuri sunt întotdeauna și procese de comunicare, deoarece sunt alimentate prin interacțiune. Lilli Friedemann, pedagog specializat în improvizație, compară improvizația de grup cu o „conversație bună”, în care se aplică anumite convenții, iar ascultarea și reacțiile reciproce sunt esențiale pentru succesul realizării muzicale comune [4, 127]. Procesele de improvizație sunt contactul individului ca EU cu TINE ca omolog al său și cu NOI ca și comunitate, sprijin și provocare. În acest fel, sunt promovate relațiile și se deschid noi orizonturi. „Improvizația muzicală devine o activitate care nu pare a fi o comunicare reală și totuși ascunde momente de comunicare în ea” [8, 18] Momentele de comunicare non-verbală apar în procesul de creație comună, momentele de comunicare verbală apar înainte de spectacolul grupului prin instrucțiuni și acorduri privind interpretarea, precum și după procesul de improvizație în reflectarea și discuțiile despre muzică, al căror rol este să dea impulsuri și să dezvolte o înțelegere a muzicii.

Cerințe pentru improvizația muzicală de grup liberă:

Pentru ca improvizația muzicală liberă în grupuri să fie posibilă, fiecare membru al grupului trebuie să îndeplinească cerințele minime. Fiecare membru al grupului trebuie:

- a) să fie acceptat de grup,
- b) să fie capabil să se implice în grup,
- c) să poată să se implice în muzică, adică să-și dezvolte propria idee de muzică,
- d) să își facă propria percepție asupra muzicii perceptibilă și pentru ceilalți,
- e) să își poată percepe propriile declarații non-verbale și verbale și pe cele ale altor persoane,
- f) să poată reacționa la propriile declarații și la cele ale altor persoane.

- c) level of play,
- d) focus of work (e),
- e) learning goals,
- f) design levels: musical, gestural, scenic,
- g) selection of sound generators and other materials,
- h) game arrangements.

Free Improvising of Music in Groups:

Free musical group improvisation is a joint improvisation without specific thematic content that would bind the improvisation process. Communication among the group members through spontaneous musical expressions on instruments or with voice is at the centre of this improvisational approach. For the sake of an intuitive discovery of music through creative design with sounds, tones, noises, melodies and rhythms, no musical styles, musical forms, keys and harmony schemes are used here. In this open learning concept, from the planned and the accidental music emerges as a game with the unpredictable and the unforeseen. Few things can be planned in advance in these circumstances. Improvisers and spectators are surprised and amazed by what happens musically. You have to like that and risk venturing into it, especially as an executive.

Improvisation processes in groups are always also communication processes, since they are fed by interaction. The improvisation pedagogue Lilli Friedemann compares group improvisation with a “good conversation”, in which certain agreements apply and the listening and reacting to each other is essential for the success of making music together [4, 127]. Improvisation processes are an individual’s contact as I with the YOU as its counterpart and the WE as its community, support and challenge. In this way, relationships are promoted and new horizons opened up. “Musical improvisation becomes an activity that does not look like real communication and yet hides moments of communication in it.” [8, 18] Moments of non-verbal communication arise in the process of joint creation, moments of verbal communication arise before the performance of the group through instructions and agreements about performance as well as after the improvisation process in its reflection and talks about music, which should give impulses as well as develop an understanding of music.

Requirements for Free Improvising of Music in Groups:

In order for free musical improvisation in groups to be possible, each group member should meet minimum requirements. Each group member should:

- a) be accepted by the group,
- b) be able to engage with the group,
- c) be able to engage in music, i.e. to develop one’s own idea of music,
- d) make their perception of music perceptible to others,
- e) be able to perceive their own non-verbal and verbal utterances and those of other persons,
- f) be able to react to one’s own statements and those of other persons.

Sarcinile liderului includ, printre altele, crearea unui grup „adecvat“ și implicarea tuturor membrilor grupului. Caracterele diferite se pot completa reciproc în acest fel. Pentru ca improvizația muzicală comună să reușească, ea necesită un spațiu de creație care protejează indivizii și grupurile, un spațiu de interacțiune conștientă, respectuoasă și afectuoasă, astfel încât indivizii să se poată arăta așa cum sunt ei în momentul respectiv, cu puncte slabe și puncte forte, și să își dezvolte abilitățile. Ea necesită o atmosferă de lucru care stimulează și provoacă creativitatea și o muncă continuă în care familiarul și noul sunt aduse împreună ca fiind încă necunoscute. Aici, ritualurile sunt un ajutor educațional deoarece „ritualurile pot întări identitatea, pot orienta, organiza și stabiliza sentimentele, promovează legăturile sociale și responsabilitatea comună“ [7, 150] pentru a numi doar câteva din beneficiile ritualurilor enumerate de Liebertz, pe care le prezintă în detaliu în cartea sa despre conceptele de joc pentru învățare holistică. [7,150-158].

Imaginea 1: Ansamblul BlueScreen

Aproximativ 15 persoane se reunesc o dată pe săptămână timp de două ore într-un spațiu oferit de orașul Oldenburg pentru a improviza împreună sub îndrumarea lui Jochen Fried, muzician și pedagog. Comunicarea se află în prim-planul acestei întâlniri săptămânale, un demers cu nivel redus, bazat pe un concept de joc deschis care invită pe toți cei prezenți să participe. Spațiul mare de lucru oferă o diviziune cu o zonă pentru public, cu cerc de scaune și scenă, ambele fără barieră. Totul începe cu o primire călduroasă. După un scurt schimb verbal despre experiențele pe care grupul le-a avut între timp, se pun la dispoziție instrumentele și scena este pregătită pentru începerea activității. Apoi, liderul Jochen Fried atrage atenția grupului care s-a reunit într-un cerc mare de scaune. Ritualul inițial „picior - picior - bătaie - punct“ (adică, bătaie cu piciorul drept, bătaie cu piciorul stâng, bătaie din mâini, apoi arătați cu degetul arătător drept spre cineva din grup) construiește pas cu pas o experiență de tipul Eu, Tu, Noi, care este executată cu o impresionantă putere și concentrare de toți în același timp.

Acordarea grupului pentru activitatea comună

După aceea, Jochen Fried se alătură grupului mare pentru activitatea muzicală. Este vorba despre golirea capului și a corpului ca un recipient, astfel încât muzica creată în cadrul activității să poată fi înregistrată. Jochen se îndreaptă spre grupul care s-a reunit pentru a cânta pe scenă, precum și spre membrii grupului din public:

The tasks of the management include among other things putting together a ‘suitable’ group and getting all the group members on board. Different characters can complement each other in this way. In order for joint musical improvisation to succeed, it requires a space of creation that protects individuals and groups, a space of mindful, respectful and loving interaction with each other, so that individuals can show themselves as they are at the moment, with weaknesses and strengths, and develop their skills. It requires a work atmosphere that stimulates and challenges creativity and a continuous work in which familiar and new are brought together as not yet known. Here, rituals are an educational aid, because “rituals can strengthen identity, give orientation, organize and stabilize feelings, promote social ties and co-responsibility” [7, 150] to name only a few of the benefits of rituals listed by Liebertz, which she presents in detail in her book on play concepts for holistic learning. [7, 150-158].

Image 1: The BlueScreen Ensemble

Around 15 people reunite once a week for two hours in the room provided by the city of Oldenburg to improvise together under the direction of the musician and music pedagogue Jochen Fried. Communication is at the forefront of this weekly meeting, a low-threshold endeavour according to an open game concept that invites everyone present to participate. The large work space allows a division with an area for audience, with chair circle and stage, both barrier-free. Everything starts with a warm welcome. After a short verbal exchange of the experiences the group have had in the meantime, instruments are provided and the stage is made ready for the start. Then the leader Jochen Fried attracts the attention of the group that has come together in a large circle of chairs. The initial ritual “foot - foot - clap - point” (i.e. tap with right foot, tap with left foot, clap your hands, then point with your right index finger at someone in the group) builds up step by step an I-, You-, We-experience which is executed with impressive power and concentration by all at the same time.

Attuning the Group to Play Together

Afterwards Jochen Fried joins the big group for the making of music. It’s about emptying the head and body like a container, so that the music that is created at the moment can be recorded. Jochen turns to the group that

„Expirați adânc, cu plăcere, tot ceea ce ați văzut și auzit. Concentrarea, tăcerea sunt foarte importante. Să încercăm din nou: expirați toți cu plăcere.“ Și toată lumea duce brațele în sus cu o respirație și apoi le aduce încet spre sol în timp ce expiră. Ca un ritual suplimentar, Jochen îndeamnă grupul de muzică la concentrare cu o afirmație: „Ascultați tăcerea din voi, simțiți cum pământul vă susține, complet treji și relaxați, și din tăcerea din voi intră înăuntru muzica. Ascultați-vă, cântați împreună, distrați-vă!“

Realizarea muzicii cu instrumente muzicale tradiționale și digitale:

Și acum scena este liberă pentru ansamblul muzical de 6-8 persoane, format ad-hoc. În cursul serii, toată lumea ar trebui să fie implicată în realizarea de muzică cel puțin o dată. În ansamblu, există șase faze de joc și de reflecție, fiecare având o durată de 3-5 minute. Caracterul pieselor este la fel de variat ca și instrumentele folosite. Generatoarele de sunete electronice au ca rezultat contraste interesante de sunete în țesutul sonor generat de dispozitive analogice. Proiecțiile colorate, ca decor de scenă, dau impulsuri stimulative muzicienilor și spectatorilor. O mare bucurie este provocată interpreților și spectatorilor de gesturile corporale experimentale de dans pe un instrument auto-dezvoltat și auto-construit asemănător cu un theremin (a se vedea explicația mai jos), care pot fi auzite ca zgomote și unde sinusoidale. Se simulează situații de concert, încep și se termină din tăcere, apoi aplauze, urmate de o rundă de feedback cu discuții despre muzica experimentată împreună.

Instrumentele muzicale:

Inventarul proiectului Blauschimmel include: acordeon, contrabas, chitară, percuție mică, tastatură, vioară, violoncel, tobe, cajon, trompetă, clopot tubular, thunderstorm box, un interior de pian, chiar și un coș de pâine vechi din metal, cu un arcuș, este pregătit pentru acțiuni sonore. Noii veniți, un Dudel-box și un theremin auto-construit, sunt cele mai importante momente ale serii. Tehnologia analogică și digitală este folosită de BlueScreen pentru a combina configurarea individuală de sunete într-o creație artistică comună. Construcția celor două instrumente muzicale digitale inovatoare, ușor de utilizat, face parte din „Motion, Sound and Electronics“, un proiect de colaborare al „Klangpol Network New Music Northwest“ între Ansamblul BlueScreen și HörTech gGmbH, un Institut de Cercetare a Auzului din Oldenburg. „Construcția electronică parțial elaborată face posibilă translatarea unei varietăți de mișcări în sunete“, spune Thomas Bisitz, fizician și muzician licențiat, designer și programator al acestui generator de sunet. Este important pentru el faptul că: „Chiar dacă este electronic, am sentimentul că sunt în contact cu un instrument muzical.“ Cele două instrumente auto-construite și ușor de folosit sunt imediat luate și testate de muzicienii fericiți să se afle în mișcare. Instrumentul Dudel-box este alcătuit dintr-o cutie din lemn cu geam din plexiglas. Mișcarea cutiei este transformată prin intermediul senzorilor de accelerare electronică în înălțime, volum și durată a sunetului. Cel de-al doilea instrument se bazează pe un theremin, care, similar cu

has come together to play on stage and also to the group members in the audience: “Exhale deeply, with relish everything seen and heard. Concentration, silence, they are very important. Let’s try again: all exhale with relish.” And everyone puts the arms up with one breath and then brings them slowly towards the ground while exhaling. As a further ritual, Jochen urges the music-making group to concentrate with an affirmation: “Listen to the silence in you, feel how the ground carries you, wide awake and completely relaxed, and out of the silence in you the music comes in. Listen to each other, play together, have fun!”

Making Music with Traditional and Digital Musical Instruments:

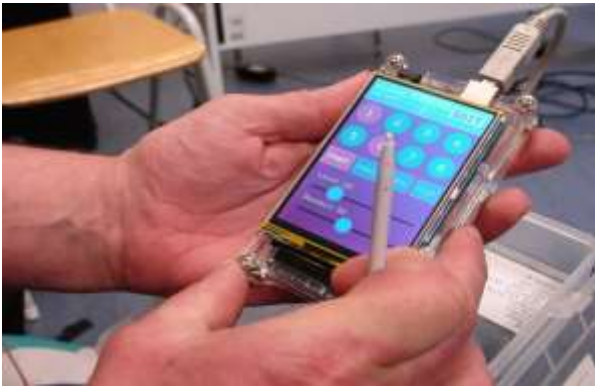
And now the stage is free for the ad hoc assembled music ensemble of 6-8 people. In the course of the evening everyone should be involved in making music at least once. On the whole there are six game and reflection phases, each lasting 3-5 minutes. The character of the pieces is as varied as the instrumentation used. The electronic tone generators result in interesting sound contrasts in the sound tissue generated by analogue devices. Coloured projections as stage sets give stimulating impulses to musicians and spectators. Much joy is given to players and spectators by the experimental dance-like body gestures on a self-developed, self-built instrument resembling a theremin (explanation below), which are audible as noise and sine waves. Concert situations are simulated, they start and end out of the silence, then applause, followed by a feedback round with talking about the shared music.

The Musical Instruments:

The inventory of the Blauschimmel project includes: accordion, double bass, guitar, small percussion, keyboard, violin, cello, drums, cajon, trumpet, tubular bells, thunderstorm box, a piano inner wall, even a discarded metal breadbasket with a bow is prepared for sound actions. The new arrivals - a Dudel-box and a self-built theremin are the highlights of the evening. Analogue and digital technology are used by BlueScreen to combine individual configuration of sounds into a joint artistic creation. The construction of the two easy-to-use, innovative digital musical instruments is part of “Motion, Sound and Electronics”, a cooperation project of “Klangpol Network New Music Northwest” between the BlueScreen Ensemble and the HörTech gGmbH, an Oldenburg Institute of Hearing Research. “The partially elaborate electronic construction makes it possible to translate a variety of movements into sounds,” says Thomas Bisitz, a graduate physicist and musician, the designer and programmer of this sound generator. It is important to him that: “Even if it is electronic, I have the feeling that I am in contact with a musical instrument.” The two self-made handy instruments are immediately taken and tested by movement-happy musicians. The Dudel-box consists of a wooden box with a Plexiglas pane. The movement of the box is converted by means of

predecesorul său construit în 1920, emite sunete prin mișcări fără contact cu brațele, mâinile și degetele. Doi senzori cu infraroșu măsoară distanța și folosesc un microcontroler pentru a transforma mișcările în înălțime, zgomot și volum. Unul dintre obiectivele acestui proiect este să ia în considerare abilitățile motorii individuale și preferințele membrilor grupului cu nevoi speciale. De exemplu, se elaborează în prezent un instrument electronic care sincronizează un controler ce operează parametrii de sunet cu controlerul scaunului rulant electric.

Prin intermediul tehnologiei digitale se generează și decorul scenei. Datorită colaborării cu Jörg Scheel, programator și improvizator, în spectacolele muzicale sunt incluse și instrumente de configurare vizuală. În acest proiect, este vorba despre un instrument complex de tip pensulă pentru proiecția unor jocuri de culoare controlabile interactiv pe fundalul superior al scenei. Periile sunt controlate în timp real în mișcările și culorile lor prin valorile obținute într-o analiză solidă a evenimentului muzical. Ele sunt astfel o completare vizuală a experienței sonore.

Imaginea 2: controlul interactiv al instrumentului de tip pensulă

Reflecții despre activitatea muzicală:

Fiecare piesă interpretată este urmată de o reflecție comună, precedată de o procedură ritualizată anunțată. Toată lumea cunoaște ordinea conversațiilor despre acțiunile muzicale ale grupului respectiv. În primul rând, muzicienii de pe scenă sunt întrebați pe rând despre starea lor. Ei răspund prin fraze scurte precum „bine“, „ok“, „nu prea rău“, „minunat“. Această etapă este urmată de o evaluare a muzicii care tocmai a fost interpretată din memorie, mai întâi de artiști, apoi de public. Impresiile sunt la fel de diferite ca personalitățile care se exprimă verbal. Fiecare sesiune de feedback se încheie cu o mare rundă de aplauze pentru muzicieni și muzica lor. Următoarele comentarii oferă o selecție relevantă:

„Frumoasă colaborare, aproape pe aceeași lungime de undă.“ - „V-ați auzit unii pe alții, ați fost complet prezenți!“

„Pot să ascult muzica asta atât de mult timp, am fost profund relaxat, o călătorie frumoasă.“

„Am fost în anii '70.“

Ca subiect resimțit retrospectiv: „Timp liber cu o pisică“.

electronic acceleration sensors into pitch, volume and duration of sound. The second instrument is based on a theremin, which, similar to its predecessor constructed in 1920, emits sounds through contactless movements with arms, hands and fingers. Two infrared sensors measure the distance and use a microcontroller to transform the movements into pitch, noise and volume. One of the aims of this project is to consider individual motor skills and preferences of the group members with special needs. For example, an electronic instrument is being developed that synchronizes a sound parameter regulating controller with the controller of the electric wheelchair.

By means of digital technology, the stage design is also generated. Thanks to the cooperation of Jörg Scheel, programmer and improviser, visual design tools are also included in the music performances. In this project, it is a complex brush tool for the projection of interactively controllable colour games on the upper stage background. The brushes are controlled in real time in their movements and colours by the values obtained in a sound analysis of the musical event. They are thus a visual complement to what is heard.

Image 2: interactive control of the brush tool

Reflections of the Playing:

Each piece played is followed by a shared reflection, preceded by an announced ritualized procedure. Everyone knows the order of the conversations about the musical actions of the respective group. First, the musicians on the stage are asked in turn about their condition. They answer by short phrases like “good”, “ok”, “not too bad”, “great”. This is followed by a consideration of the music that has just been played out of memory, first by the performers, then by the audience. Impressions are as different as the personalities that express themselves verbally. Each feedback session ends with a big round of applause for the musicians and their music. The following selection of comments reflects their range:

“Nice togetherness, almost at the same wavelength.” – “You heard each other, you were totally awake!”

“I can listen to this for so long, I was deeply relaxed, a nice journey.”

“I was in the 70s.”

As a retrospectively felt topic: “After hours with a cat”.

„La ce ai cântat?“ - „La Dudel-box.“ – Ai păstrat același ton?“ - „Mi s-a părut atât de frumos în reducere“.

„S-a văzut o creștere față de cele două piese anterioare în densitate, interacțiune și dinamică.“

„La început mi-a fost greu să ascult muzica, în cele din urmă mi s-a părut interesantă.“

„M-am simțit la plajă.“

„Ai fost singura care a dansat.“

„Am fost surprins, căutând sursa sunetului, piesa a fost super.“ Sunetul instrumentului de tip theremin venea din difuzor. „Mixajul a fost grozav, partea bizară, deranjantă a sunetelor digitale, apoi partea romantică, muzică psihedelică.“

Un feedback informativ vine de la public după a doua acțiune muzicală. O membră a grupului s-a simțit, de asemenea, legată de muzica de pe scenă ca spectatoare, spre deosebire de un concert la care participase recent, unde fusese doar spectator și experimentase muzica de la distanță. Cu BlueScreen, rolurile se schimbă. Toată lumea este parțial pe scenă și parțial în public și rămâne conectată cu evenimentul și muzica de-a lungul întregii serii. Jochen rezumă seara: „O seară frumoasă a trupei, o reticență destul de elegantă, fără heavy metal azi“.

Imaginea 3: mic ansamblu format ad hoc:

Keyboard cu „Dudel-Box“

Autoarea are mai apoi ocazia să-l intervieveze despre munca sa pe Jochen Fried, fondatorul ansamblului BlueScreen, pe care îl conduce de 20 de ani.

i) Jochen, lucrezi cu un concept deschis de improvizație și cu ritualuri. Cum ai construit grupul la început?

„De fapt, modul în care am condus Ansamblul BlueScreen a provenit direct din munca mea ca profesor de teatru. Am absolvit un curs de formare în „Animație experimentală și teatru de clovni – ACT“ - modul de realizare a încălzirii și ritualuri clare la începutul și la sfârșitul „scenei“. Expirația și tăcerea la început și feedbackul la sfârșitul improvizației cu întrebarea: „Cum te simți acum ?, Ce poți să spui despre muzica ta? ...“ sunt niște materiale de construcție importante în modul meu de a lăsa muzicienii să-și asume responsabilitatea pentru muzică, creând un spațiu binevoitor în care toată lumea are libertate și responsabilitate egale. La început, BlueScreen era un „ansamblu de muzică de teatru“. Am creat muzică pentru piese de Blauschimmel. Aceasta înseamnă că, de la început, am lucrat într-o manieră orientată spre spectacol și spre produs, și chiar de la

“What did you play?” – “The Dudel thing.” – “Did you stay with one tone?” – “I found that so nice in the reduction.”

“An increase to the previous two pieces in denseness, interaction and dynamics was noticeable.”

“In the beginning I had difficulties listening to the music, in the end I found it exciting.”

“I felt at the beach.”

“You were dancing, the only one.”

“I was surprised, looking for the sound source, the piece was drug.” The sound of the theremin-like instrument came out of the speaker. “The mix was great, the weird, the disturbing side of the digital sounds, the romantic side, psychedelic music.”

An informative feedback comes from the audience after the second music action. A member of the group also felt connected to the music on stage as a spectator, in contrast to a recently attended concert, where she had been merely a spectator and experienced the music from a distance. With BlueScreen, the roles change. Everybody is partly on stage and partly in the audience and stays connected with the event and the music throughout the evening. Jochen sums up the evening: “Nice band evening, rather elegant reticence, no heavy metal today.”

Image 3: small ad hoc ensemble:

Keyboard with “Dudel-Box”

The authoress then has the opportunity to interview Jochen Fried, the founder of the BlueScreen Ensemble which he has been managing for 20 years, about his work.

i) Jochen, you work with an open concept of improvisation and with rituals. How did you build the group in the beginning?

“Actually, the way I’ve been directing the BlueScreen Ensemble came straight from my work as a drama teacher. I have a training in “Experimental Animation and Clowns Theatre - ACT.” - the way of creating the warm-up, clear rituals at the beginning and the end of the “scene.” The exhalation and the silence at the beginning and the feedback at the end of the improvisation with the question: “How are you now?, What can you say to your music?...” are very important building blocks in my method of letting the musicians take responsibility for the music, creating a benevolent space where everyone has equal freedom and responsibility. At the very beginning BlueScreen was a “theatre music ensemble”. We made

început a fost lăsat să participe oricine dorea. Eram super „inclusivi“, și erau și câțiva „muzicieni profesioniști“. Apoi au preluat producția de lucrări în stresul producției și, într-un mod atât de profesionist, de fapt, încât i-au lăsat oarecum pe dinafară pe neprofesioniști. Oricum, când am realizat asta, am reorganizat totul, astfel încât BlueScreen să fie liber de presiunea de a produce muzică pentru producțiile de teatru. Dintr-o trupă de teatru am devenit un ansamblu de muzică experimentală, care a inclus mai puțini „muzicieni profesioniști“ și, astfel, nu ne-am mai putut întoarce la formatele muzicale convenționale. Așadar, ne-am concentrat pe cercetarea sonoră și pe arta de a produce din ea, din nou și din nou, formate interpretabile și repetabile. Lucrăm pe o bază orientată spre spectacol chiar de la început și continuăm să o facem și acum.“

ii) Care este în prezent pentru tine cea mai mare provocare a muncii tale?

„BlueScreen este încă un ansamblu laic după aproximativ 20 de ani. Cu toate acestea, încercăm întotdeauna să aducem pe scenă cea mai profesionistă muzică sau cel mai profesionist spectacol și reușim întotdeauna. Cred că e minunat, dar este și cel mai mare stres al meu. Muzica ansamblului BlueScreen este într-o mare măsură improvizată, chiar dacă interpretăm compoziții și altele asemănătoare, cum ar fi acompaniamentul filmului mut „Călătoria spre Lună“ (titlul original: *Le Voyage dans la Lune*), un film de science fiction al cineastului pionier Georges Méliès din 1902. În improvizatie, favoarea momentului, sărutul muzei este ceea ce face totul atât de special și nu se întâmplă neapărat în stres, ci mai degrabă în câmpul de forță al abandonului și încrederii în tensiune și relaxare, în improvizatie. Acest lucru este foarte greu de făcut, trebuie să-l permiți sau să-l lași să se întâmple și încercăm să practicăm asta.“

Imaginea 4: Impresii de sunet și mișcare la keyboard

iii) Care este în prezent pentru tine cea mai mare plăcere în munca ta?“

„Dacă lucrurile funcționează bine cu improvizatia comună și întâlnirile la nivel artistic au loc cu o auto-exprime foarte personală, emoțională, acest lucru mi se pare foarte special și mă face pe mine și pe toți cei implicați cu adevărat fericiți.“

iv) Ce avantaje vedeți pentru munca dvs. în utilizarea tehnologiei digitale?

„De fapt, sunt un mare fan al sunetelor analogice, dar tehnologia digitală oferă noi modalități de a crea muzică

music for plays by Blauschimmel. This means that from the beginning we worked in a performance-oriented and product-oriented way, and right from the start anyone who wanted to, was allowed to participate. We were super “inclusive”, and there were several “professional musicians” here. They then took over the piece production in the production stress, and so professionally in fact that it pushed the non-musicians somewhat out of the picture. Anyway, as I realized that, I reorganized everything so that BlueScreen was free of the pressure to produce music for theatre productions. From a theatrical band we became a free, experimental music ensemble, which included fewer “professional musicians” and thus we could no longer backtrack to conventional music formats. So we concentrated on the sound research and the art to produce from it again and again performable and repeatable formats. We have been working on a performance-oriented basis right from the start, and we continue to do so today.”

ii) What is currently the biggest challenge of your work for you?

“BlueScreen is still a lay ensemble after about 20 years. Nevertheless, we always try to bring the most professional music and show or performance on stage, and we always succeed. I think that’s great, but it’s also my biggest stress. The music of BlueScreen is to a large extent improvisation, even if we perform compositions and the like, such as the accompaniment to the silent movie ‘The Journey to the Moon’ (original title: *Le Voyage dans la Lune*), a science fiction Film by the French film pioneer Georges Méliès from 1902. In improvisation, the favour of the moment, the kiss of the muse, is what makes it all so special, and that does not necessarily happen in stress, but rather in the force field of abandonment and trust in the tension and relaxation, in the improvisation. That is very difficult to do, you have to permit it or let it happen, and we try to practice that.”

Image 4: Sound and movement impressions on the keyboard

iii) What is currently the greatest pleasure in your work for you?

“If things work well with the joint improvisation and the encounters on the artistic level occur with a very personal, emotional self-expression, I find that very special and it makes me and everyone involved really happy.”

iv) What advantage do you see for your work in the use of digital technology?

și asta poate să deschidă lumi noi muzicienilor din BlueScreen, iar noi încă cercetăm asta în prezent, ceea ce este foarte interesant“.

v) Care sunt obiectivele pe care le-ați stabilit pentru viitor?

„Modul în care facem muzică în cadrul ansamblului BlueScreen pe picior de egalitate cu profesioniștii și amatori este unic, la fel și experiența sonoră, muzica rezultată din asta, care nu se potrivește neapărat cu obiceiurile obișnuite ale muzicienilor, ne-muzicienilor și publicului, și nu este întotdeauna întâmpinată cu apreciere. Deși acest lucru nu este un scop al meu sau al ansamblului, ar fi frumos ca plăcerea cu care BlueScreen cântă și experiența uimitoare a lumii sonore pe care o creăm să atenueze prejudecățile interioare și obiceiurile de ascultare tradiționale și să le dea un sentiment de joie de vivre.“

Scurte observații

În conceptul de improvizație prezentat de ansamblul BlueScreen, învățarea are loc prin percepție și interacțiune muzicală. Un proces continuu, în evoluție, apare ca rezultat muzical perceptibil pentru interpreți și spectatori. Regulile puține, simple și clare ale jocului conduc la o muzică transparentă, în care fiecare persoană poate fi auzită cu instrumentul său și unde are loc o relație cu evenimentele sonore din spațiu. Grupele mici organizate în mod clar și o atmosferă de scenă fără stres oferă fiecărui interpret posibilitatea de a percepe și de a se bucura de contribuția sa la scena muzicală. Se recurge apoi la memorie pentru a se face referiri verbale la procesul de improvizație pentru a vorbi despre muzică și pentru a reflecta asupra propriilor acțiuni și percepțiilor asupra acțiunilor celorlalți, fără evaluări, dar cu comentarii provocatoare din partea liderului.

Imaginea 5: mic ansamblu format ad hoc:

keyboard, theremin auto-construit, violoncel, percuție

Se creează discuții, se formează facultăți critice cu privire la calitățile muzicii. Fiecare este respectat și luat în serios în calitate de artist, poate participa așa cum vrea și este capabil în momentul respectiv și obține spațiul de creație, inclusiv ajutorul necesar.

Rezultatul sunetului reflectă abilitățile artistice ale membrilor grupului: abilități muzicale expresive, creativitate în utilizarea instrumentelor sonore, dezvoltarea de idei muzicale concrete și stiluri de interpretare, perceperea formei, construirea și dezvoltarea unei piese muzicale, precum și dezvoltarea unui simț al timpului pentru durata pieselor muzicale. Toată lumea

“Actually, I’m a big fan of analogue sounds, but digital technology provides new ways to make music that can open new worlds to BlueScreen musicians, and we’re still researching that at the moment, which is very exciting.”

v) What objective(s) have you set for the future?

“The way we make music in the BlueScreen Ensemble on an equal footing with professionals and amateurs is quite unique, and so is the sound experience, the music that comes with it, which does not necessarily fit in with the usual habits of musicians, non-musicians and recipients, and is not always met with appreciation. While this is not a goal of mine or BlueScreen, it would be nice if the experience of the BlueScreen Ensemble’s enjoyment of playing and the astonishing experience of the sound worlds we create could soften inner prejudices and traditional listening habits and give them a sense of joie de vivre.”

Summarized Observations

In the presented improvisation concept of the ensemble BlueScreen the learning takes place via perception and musical interaction. A continuous, evolving process emerges with a perceptible musical outcome for performers and onlookers. Few, simple and clear rules of the game lead to a transparent music-making, in which each person can be heard with his or her instrument and where a relationship to sound events takes place in the room. Clearly arranged small groups and a stress-free stage atmosphere give each player the opportunity to perceive and enjoy their share of the music scene. Memory is then used verbally to refer to the process of improvisation in order to speak about music and to reflect on one’s own actions and perceptions of other peoples’ actions, without any evaluation, but with challenging comments from the leader.

Image 5: small ad hoc ensemble:

Keyboard, self-built theremin, cello, percussion

Discussions arise, critical faculties regarding the qualities of music are trained. Everyone is respected and taken seriously as an artist, can participate as they please and are capable at the moment and get their space of creation, including the needed help.

The sound result reflects the artistic abilities of the group members: musical expressive skills, creativity in the use of sound instruments, development of concrete musical ideas and playing styles, perception of form, construction and development of a piece of music as well as development of a sense of time for the duration of the music pieces. Everyone can feel the quality enhancement

poate simți îmbunătățirea calității celor șase piese muzicale cântate prin intensificare, densitate și versatilitate în interacțiune. La final: satisfacție și bucurie pentru următoarea întâlnire.

Muzica elementară improvizată împreună oferă o punte în relația interpersonală a persoanelor cu dizabilități și a celor fără dizabilități, așa cum demonstrează activitatea artistică de lungă durată cu BlueScreen. Este de dorit să se folosească acest exemplu ca model pentru proiecte noi, cu fațete multiple, cu grupuri de învățare inclusive în interiorul și în afara școlii.

Copyright: fotografiile 1-9: Ulla Levens

of the six music pieces played in the evening through intensification, denseness and versatility in the interplay. The farewell: satisfaction and happiness for the next meeting.

Elementary music improvised together provides a bridge in the interpersonal dealing of disabled and non-disabled persons as the long-standing artistic work with BlueScreen proves. It is desirable to use this example as a model for multifaceted new projects with inclusive learning groups in and out of school.

Copyright: photos 1-9: Ulla Levens

BIBLIOGRAFIE / REFERENCES

- [1] Eckhardt, Rainer (1995): *Improvisation in der Musikdidaktik*, Wißner Augsburg
- [2] Eckhardt, Rainer (2005): Schlagwort 'Improvisation', in Helms, S. u.a. (2005): *Lexikon der Musikpädagogik*, 4th revised edition, Bosse Verlag Kassel, pp. 106-109
- [3] Flyer Blauschimmel Atelier Oldenburg, February 2018
- [4] Friedemann, Lilli (1955): *Gemeinsames Musizieren auf Instrumenten*, in *Junge Musik* Jg. 6, Schott Verlag Mainz, pp. 127-129
- [5] Kaden, Christian (1993): *Des Lebens wilder Kreis: Musik im Zivilisationsprozeß*, Bärenreiter Verlag Kassel, therein: *Vom Geist der Improvisation*, pp. 47-63
- [6] Kieseritzky, Herwig v.; Schwabe, Mathias (2005): *Gruppenimprovisation als musikalische Basisarbeit*, in Kraemer, R.-D.; Rüdiger, W. Hg. (2005): *Ensemblespiel und Klassenmusizieren in Schule und Musikschule*, Augsburg, pp.155-174
- [7] Liebertz, Charmaine (1999): *Das Schatzbuch ganzheitlichen Lernens*, Don Bosco München
- [8] Müller, Klaus-Benedikt (1980): *Musiktherapie in der Behinderten-Pädagogik*, Eres Verlag
- [9] Schaarschmidt, Helmut (1984): Schlagwort 'Gruppenimprovisation', in Hopf, H. u.a. (1984): *Lexikon der Musikpädagogik*, 1st edition, pp. 102-106
- [10] Seidl, Verena (2016): *Musiklernen durch Gruppenimprovisation*, Allitera Verlag München